

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 583/2023
13.06.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Невенке Важић, Бојане Пауновић и Гордане Којић, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 4. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости и допуни захтева браниоца окривљеног, адвоката Есада Дуљевића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Пазару 21К. бр. 598/20 од 18.11.2022. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1-66/23 од 22.02.2023. године, у седници већа одржаној дана 13.06.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости и допуна захтева браниоца окривљеног АА, адвоката Есада Дуљевића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Пазару 21К. бр. 598/20 од 18.11.2022. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1-66/23 од 22.02.2023. године у односу на повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, члана 438. став 1. тачка 4) Законика о кривичном поступку и члана 439. тачка 1) и 3) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев и допуна захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈУ** као недозвољени.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Пазару 21К. бр. 598/20 од 18.11.2022. године, окривљени АА оглашен је кривим да је извршио кривично дело тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 4. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. Кривичног законика и осуђен је на казну затвора у трајању од 2 године у коју се урачунава време проведено у притвору од 25.02.2020. године до 26.03.2020. године, као и у периоду од 01.08.2020. године до 03.08.2020. године и изречена му је мера безбедности забрана управљања моторним возилом „Б“ категорије у трајању од 3 године која се рачуна од дана правноснажности пресуде, с тим што се време проведено на издржавању казне затвора не урачунава у време трајања ове мере. Истом пресудом окривљени је обавезан да сноси трошкове кривичног поступка те да Основном јавном тужилаштву у Новом Пазару плати износ од 233.501,43 динара, Основном суду у Новом Пазару износ од 159.417,61 динара и на име судског паушала износ од 30.000,00

динара, а све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења. Окривљени је обавезан да оштећенима, наведеним у изреци првостепене пресуде, накнади трошкове кривичног поступка на име заступања оштећених од стране пуномоћника адвоката Аладина Шемовића о којима ће суд одлучити накнадно посебним решењем, а оштећени су ради остваривања имовинскоправног захтева упућени на парнични поступак.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1-66/23 од 22.02.2023. године, одбијене су као неосноване жалбе Основног јавног тужиоца у Новом Пазару, окривљеног АА и његовог браниоца Есада Дуљевића и пресуда Основног суда у Новом Пазару 21К. бр. 598/20 од 18.11.2022. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости и допуну захтева благовремено је поднео бранилац окривљеног, адвокат Есад Дуљевић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4), члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) и 3) Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни суд захтев за заштиту законитости усвоји, побијане пресуде укине и списе предмета врати првостепеном суду на поновни поступак и одлучивање или да побијане пресуде преиначи у погледу одлуке о кривичној санкцији, тако да окривљеном изрекне условну осуду или казну затвора коју би издржавао у просторијама у којима станује.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП), па је на седници већа коју је одржао без обавештавања Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је након оцене навода у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног је неоснован у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1), члана 438. став 1. тачка 4), члана 439. тачка 1) и 3) ЗКП, док је у преосталом делу недозвољен.

У поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног указује да је нижестепеним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, јер се првостепена пресуда заснива на доказима на којима се по одредбама Законика о кривичном поступку не може заснивати. Као незаконит доказ на коме се пресуда заснива бранилац означава записник о увиђају, из разлога што исти није на главном претресу прочитан те није сходно члану 419. став 1. ЗКП изведен на главном претресу, а како овај доказ садржи објективне околности и услове који су до незгоде довели без њега се не може свестрано испитати предметна незгода.

По оцени Врховног касационог суда изложени наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног нису основани. Наиме, стоји чињеница да из списка предмета произилази да записник о увиђају није прочитан на главном претресу, те да није поступљено сходно члану 419. став 1. ЗКП, међутим, имајући у виду да је овај

записник садржан у налазу и мишљењу вештака Института саобраћајног факултета Универзитета у Београду и вештака саобраћајне струке Милорада Типсаревића, да је на основу истог спроведена и реконструкција настале саобраћајне незгоде, то чињеница да исти записник није формално прочитан на главном претресу, по оцени овог суда, не утиче на законитост и правилност првостепене пресуде, у погледу чињеница које је суд утврдио на основу наведених доказа.

Даље, у поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац наводи да је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривчиног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП на тај начин што иако је веће Основног суда у Новом Пазару састављеном од судије Зухре Рамовић, као председника већа, и судија Бојана Николића и Ненада Шумарца, као чланова већа, донело решење којим је према окривљеном АА продужена мера забране напуштања боравишта у коме се одлучивало о основаности и неопходности даљег продужења мере забране напуштања боравишта, исти предмет је додељен у рад судији Зухри Рамовић која је потом донела првостепену пресуду. Учешће у наведеном већу судије Зухре Рамовић као председнице већа се, по наводима одбране, уподобљује процесној улози судије који је учествовао у потврђивању оптужнице, из ког разлога је било обавезно изузеће судије Зухре Рамовић, те доношењем првостепене пресуде од стране исте судије учињена је истакнута повреда.

Овакви наводи изнети у захтеву за заштиту законитости од стране Врховног суда оцењени су као неосновани.

Из списка предмета произилази да је Основни суд у Новом Пазару решењем 21Кв.бр. 500/20 од 12.11.2020. године у већу састављеном од судија Зухре Рамовић, председника већа, Бојана Николића и Ненада Шумарца, чланова већа, донео решење којим је окривљеном АА продужена мера забране напуштања боравишта, а након доношења тог решења у овом предмету поступала је као судија појединац Зухра Рамовић која је испитивала оптужни акт у смислу члана 501. ЗКП и како није нашла да је предлог неуредан, заказала је главни претрес и након спроведеног поступка донела је првостепену пресуду.

У решењу којим је продужена мера забране напуштања боравишта разматрано је постојање разлога за продужење мере забране напуштања боравишта према окривљеном или евентуалном укидању ове мере, па како је утврђено и даље постојање основане сумње да је окривљени извршио дело које му је стављено на терет и утврђено постојање особитих околности које указују на опасност од бекства, веће је одлучило да окривљеном продужи меру, при чему се веће приликом одлучивања о продужавању мере није изјашњавало о кривици окривљеног.

Одредбом члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП прописано је да ова битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако је на главном претресу учествовао судија или судија поротник који се мора изузети. Одредбом члана 37. став 1. ЗКП прописани су разлози за обавезно изузеће судије, који не обухватају наведену процесну улогу судије као разлог за његово обавезно изузеће. У појединим ситуацијама вишеструких процесних улога судије може се појавити сумња у непристрасност судије која је таквог квалитета да захтева његово изузеће од судијске дужности приликом доношења одлуке о кривици окривљеног за извршено кривично дело, што значи да постојање наведене

битне повреде одредаба кривичног поступка у сваком конкретном случају представља фактичко питање.

По налажењу Врховног суда, како се у конкретном случају веће које је продужило меру забране напуштања боравишта није изјашњавало о кривици окривљеног то се не може се рећи да је судија приликом доношења оваквог решења формирала став о кривици окривљеног и на тај начин довела у сумњу своју непристрасност или другим речима нарушила претпоставку непристрасности судије, приликом доношења првостепене пресуде, па су супротни наводи браниоца изнети у захтеву оцењени као неосновани.

Поред наведеног, учешће судије у испитивању оптужног акта у смислу члана 501. ЗКП не може се поистоветити са процесном улогом у потврђивању оптужнице, те ни у овом смислу није учињена наведена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП.

Даље у поднетом захтеву за заштиту законитости, бранилац указује да је побијаним пресудама учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП на тај начин што кривица окривљеног у чињеничном опису оптужног предлога је непотпуна јер не садржи психички однос извршиоца у односу на основно дело, ни у односу на тежу последицу, као и да у односу на основно дело недостаје објективни елемент из члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ-а односно није описана лака телесна повреда као последица радње извршења дела.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног суда не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Чланом 289. став 1. Кривичног законика (КЗ) прописано је да ће се учесник у саобраћају на путевима који се не придржава саобраћајних прописа и тиме тако угрози јавни саобраћај да доведе у опасност живот или тело људи или имовину већег обима, па услед тога код другог наступи лака телесна повреда или проузрокује имовинску штету која прелази износ од 200.000,00 динара, казнити затвором до три године, док је ставом 3. исте одредбе прописано да ако је дело из става 1. и 2. овог члана учињено из нехата, учинилац ће се казнити новчаном казном или затвором до једне године. Одредбом члана 297. став 4. КЗ, прописано је да ако је услед дела из члана 289. став 3. овог законика наступила смрт једног или више лица, учинилац ће се казнити затвором од једне до осам година.

Одредбом члана 27. КЗ прописано је да када је из кривичног дела произашла тежа последица због које закон за то дело прописује тежу казну, та се казна може изрећи ако је учинилац у односу на ту последицу поступао из нехата, а и са умишљајем, ако тиме нису остварена обележја неког другог кривичног дела.

Изреком правноснажне пресуде утврђено је да је окривљени „...у урачунљивом стању, као учесник у саобраћају, управљајући путничким моторним возилом...услед непридржавања саобраћајних прописа, тиме тако угрозио јавни саобраћај па је довео у опасност друге учеснике у саобраћају, услед чега је наступила смрт једног лица, свестан да услед кршења прописа о безбедности јавног саобраћаја може изазвати

саобраћајни удес и теже последице по друге учеснике у саобраћају, али олако држећи да до тога неће доћи и да теже последице по друге учеснике у саобраћају може избећи, притом свестан да је његово дело забрањено, на тај начин што је...“, из чега произилази неоснованост навода из захтева за заштиту законитости, јер изрека пресуде садржи јединствен опис психичког односа учиниоца према извршеном кривичном делу – нехатно поступање, како у односу на основну последицу кривичног дела – угрожавање јавног саобраћаја, тако и у односу на тежу последицу – смрт једног лица.

Осим тога у изреци правноснажне пресуде наведено је да је оштећена мал. ББ „...задобила повреде у виду отворене ране коже на поглавини, нагњечење очног капка и околине ока са десне стране, а које повреде су лаке телесне природе.“ те супротно наводима у захтеву за заштиту законитости, радња извршења кривичног дела садржи лаку телесну повреду као битно обележје кривичног дела из члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ, па су супротни наводи оцењени као неосновани.

Бранилац у поднетом захтеву наводи да је побијаним пресудама учињена и повреда кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП јер се по наводима одбране није могла узети као отежавајућа околност лака телесна повреда која је један од елемената бића кривичног дела.

Одредбом члана 54. став 3. КЗ прописано је да се околност која је обележје кривичног дела не може узети у обзир и као отежавајућа односно олакшавајућа околност, изузев ако прелази меру која је потребна за постојање кривичног дела или одређеног облика кривичног дела или ако постоје две или више оваквих околности, а само једна је довољна за постојање тежег, односно лакшег облика кривичног дела.

У конкретном случају правноснажном пресудом окривљени је оглашен кривим због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 4. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ, а према чињеничном опису у изреци првостепене пресуде, наступиле су теже последице у виду наступање смрти једног лица и лаке телесне повреде другог лица. Имајући у виду да је за постојање кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 4. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ довољно да је наступила смрт једног лица, чињеница да је оштећена мал. ББ задобила лаке телесне повреде представља околност која очигледно превазилази меру потребну за постојање овог облика кривичног дела, а због чега се иста, супротно наводима захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, може ценити као отежавајућа околност. Стога је захтев у овом делу оцењен неоснованим.

Поред тога, бранилац у допуни захтева за заштиту законитости наводи да „зона школе“ подразумева део пута или улице који се налази у непосредној близини школе (према члану 163. став 1. Закона о безбедности саобраћаја на путевима) и као таква обележена је одговарајућом саобраћајном сигнализацијом, а која сигнализација се поставља са десне стране пута поред коловоза у смеру кретања возила те оспорава могућност да су знаком „зона школе“ обухваћене попречне улице које се налазе од улице које воде до школе и да је било постављене сигнализације, на који начин оспорава чињеничне закључке суда у погледу чињенице да се место извршења дела

налази у „зони школе“, односно указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и повреду закона из члана 440. ЗКП.

Како чланом 485. став 4. ЗКП који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због повреде закона из члана 440. ЗКП-а, то је Врховни суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у овом делу оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник
Марија Рибарић,с.р.**

**Председник већа – судија
Бата Цветковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић